

ĐỀ XUẤT XÂY DỰNG THỦ TỤC RÚT GỌN TẠI TÒA ÁN VIỆT NAM

CÔNG TY LUẬT TNHH TƯ VẤN ĐỘC LẬP

DZUNGSRT & ASSOCIATES LLC

Email: anh.dang@dzungsrt.com | Web: www.dzungsrt.com

NỘI DUNG CHÍNH

1. Quan điểm, định hướng xây dựng thủ tục rút gọn trong tố tụng dân sự ở Việt Nam
2. Thủ tục rút gọn được quy định trong Dự thảo mới nhất của BLTTDS
3. Đề xuất, khuyến nghị cho việc xây dựng mô hình giải quyết tranh chấp dân sự theo thủ tục rút gọn tại Tòa án Việt Nam.

Quan điểm, định hướng xây dựng thủ tục rút gọn ở Việt Nam

1. Đáp ứng các yêu cầu thể chế hóa các chủ trương, đường lối, quan điểm về cải cách tư pháp
2. Bảo đảm tính hợp hiến, hợp pháp và thống nhất
3. Đề cao vai trò, trách nhiệm của cá nhân, cơ quan, tổ chức trong hoạt động TTDS
4. Bảo đảm cho việc giải quyết các tranh chấp dân sự được nhanh chóng, chính xác, công minh và đúng pháp luật
5. Bản án, quyết định của Tòa án theo TTRG bảo vệ lợi ích của Nhà nước, quyền và lợi ích hợp pháp của cá nhân, cơ quan, tổ chức
6. Nghiên cứu, tham khảo, tiếp thu có chọn lọc kinh nghiệm của nước ngoài và đáp ứng các yêu cầu của thực tiễn đời sống xã hội của đất nước trong quá trình hội nhập quốc tế.

Thủ tục rút gọn được quy định trong Dự thảo mới nhất của BLTTDS

- **Phần thứ tư:** Giải quyết vụ án dân sự theo Thủ tục rút gọn.
- Gồm 9 Điều (từ Điều 313 đến Điều 321)
- **Chương XVIII:** Thủ tục rút gọn tại Tòa án cấp Sơ thẩm
- **Chương XXIV:** Thủ tục rút gọn tại Tòa án cấp Phúc thẩm

Đề xuất, khuyến nghị thủ tục rút gọn tại Tòa án Việt Nam

1. Tiêu chí áp dụng thủ tục rút gọn
2. Tòa án có thẩm quyền áp dụng thủ tục rút gọn
3. Quyết định áp dụng thủ tục rút gọn
4. Người tiến hành tố tụng theo theo thủ tục rút gọn
5. Nghĩa vụ cung cấp chứng cứ
6. Chuyển từ thủ tục rút gọn sang thủ tục thông thường và ngược lại
7. Lệ phí, án phí theo thủ tục rút gọn
8. Hiệu lực của bản án theo thủ tục rút gọn

1. Tiêu chí áp dụng thủ tục rút gọn

- Quy định trong Dự thảo BLTTDS: **Điều 314**
 - ✓ Tranh chấp dưới 100 triệu Đồng, có tài liệu, chứng cứ rõ ràng, đương sự có nơi cư trú rõ ràng, không có yếu tố nước ngoài.
 - ✓ Tranh chấp có giá trị trên 100 triệu Đồng, có tài liệu chứng cứ rõ ràng, đương sự có nơi cư trú rõ ràng, không có yếu tố nước ngoài, *các bên đề nghị hoặc đồng ý áp dụng TTRG.*

1. Tiêu chí áp dụng thủ tục rút gọn

- **Đề xuất: áp dụng TTRG khi 1 trong các trường hợp sau được thỏa mãn**
 - ✓ Khiếu kiện nhỏ (dưới 100 triệu Đồng)
 - ✓ Chứng cứ rõ ràng
 - ✓ Các bên đương sự đồng ý áp dụng thủ tục rút gọn (tương tự luật Anh/Singapore???)
 - ✓ Công nhận thỏa thuận hòa giải thành ngoài tố tụng?
 - ✓ Một số vụ việc dân sự, hôn nhân gia đình có tính chất đơn giản?
 - ✓ Một số vụ việc khác mà thẩm phán trong quá trình giải quyết thấy nên áp dụng thủ tục rút gọn?

1. Tiêu chí áp dụng thủ tục rút gọn

- **Công nhận thỏa thuận hòa giải ngoài tố tụng?**
 - ✓ Ở một số quốc gia được giải quyết theo thủ tục rút gọn.
 - ✓ Chứng cứ rõ ràng (thỏa thuận hòa giải thành).
 - ✓ Các bên đã thừa nhận nghĩa vụ.

→ **Áp dụng thủ tục rút gọn**

1. Tiêu chí áp dụng thủ tục rút gọn

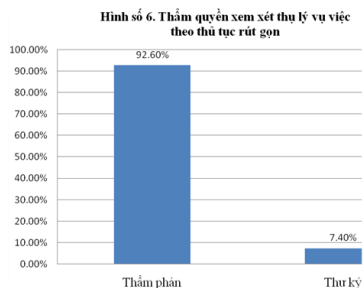
- **Một số vụ việc dân sự, hôn nhân gia đình có thể áp dụng TTRG?**
 - ✓ Tuyên bố/Hủy bỏ tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự/mất tích/chết
 - ✓ Tuyên bố văn bản công chứng vô hiệu
 - ✓ Thuận tình ly hôn
 - ✓ Thay đổi người trực tiếp nuôi con
 - ✓ Cấp dưỡng
 - ✓ Nhận con/cha/mẹ
 - ✓ Các trường hợp khác . . .

2. Tòa án có thẩm quyền áp dụng thủ tục rút gọn

- TAND cấp huyện và các Tòa chuyên trách của TAND cấp tỉnh giải quyết theo thủ tục rút gọn ở cấp sơ thẩm

→ Phù hợp với quy định của các nước trên thế giới (Anh, Đức, Trung Quốc...)

3. Quyết định áp dụng thủ tục rút gọn

3. Quyết định áp dụng thủ tục rút gọn

- Quy định tại Dự thảo BLTTDS: **Điều 315 – Điều 316**
 - ✓ **Thẩm phán** ra quyết định giải quyết vụ án bằng thủ tục rút gọn.
 - ✓ Đương sự/**VKS cùng cấp** có quyền khiếu nại quyết định này với Chánh án TA đã ra quyết định (**thời hạn nên là 10 ngày**).
 - ✓ Quyết định của Chánh án là quyết định cuối cùng.

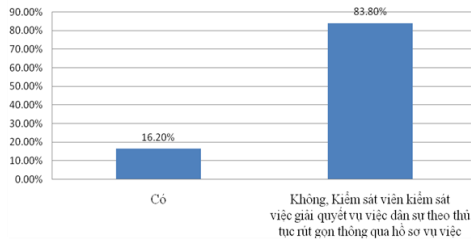
3. Quyết định áp dụng thủ tục rút gọn

• **Đề xuất:**

- ✓ Chỉ các đương sự có quyền khiếu nại quyết định áp dụng thủ tục rút gọn của Thẩm phán.
- ✓ Thời hạn khiếu nại: **10 ngày** (03 ngày làm việc là quá ngắn)

4. Người tiến hành tố tụng theo thủ tục rút gọn

Hình số 9. Sự tham gia của Kiểm sát viên trong phiên tòa xét xử vụ án dân sự theo thủ tục rút gọn

4. Người tiến hành tố tụng theo theo thủ tục rút gọn

- Hội đồng xét xử chỉ gồm **01 Thẩm phán**, không có sự tham gia của Hội thẩm nhân dân (phù hợp với Điều 103 khoản 4 Hiến pháp 2013).
- Viện kiểm sát không trực tiếp tham gia phiên tòa giải quyết vụ án theo TTRG mà kiểm sát việc tuân theo pháp luật thông qua hồ sơ.

➔ **Phù hợp với thông lệ quốc tế**

5. Nghĩa vụ cung cấp chứng cứ

Cần bổ sung các quy định về nghĩa vụ cung cấp chứng cứ theo TTRG:

Nghĩa vụ của Nguyên đơn

- ✓ Nguyên đơn phải cung cấp đầy đủ chứng cứ ngay từ khi nộp đơn khởi kiện/đơn yêu cầu.
- ✓ Nếu Nguyên đơn có lý do chính đáng về việc chưa thể cung cấp đầy chứng cứ thì Tòa án gia hạn nộp bổ sung tài liệu, chứng cứ trong thời hạn nhất định (**2 tuần?**).

5. Nghĩa vụ cung cấp chứng cứ

Nghĩa vụ của Bị đơn:

- ✓ Khi Tòa thụ lý giải quyết theo TTRG thì đồng thời yêu cầu Bị đơn cung cấp chứng cứ trong thời hạn nhất định (**2 tuần?**)
- ✓ Nếu Bị đơn có lý do chính đáng không thể cung cấp được trong thời gian đó thì có thể xin gia hạn thêm (**từ 5-7 ngày?**) và chỉ được gia hạn 1 lần.

5. Nghĩa vụ cung cấp chứng cứ

Chế tài cho việc nộp chứng cứ muộn?

- ✓ Nếu quá thời hạn cho phép mà Nguyên đơn/Bị đơn mới bổ sung chứng cứ thì Thẩm phán giải quyết vụ việc quyết định chứng cứ đó có được chấp nhận hay không? Nếu chứng cứ không được chấp nhận thì cũng sẽ không được sử dụng làm chứng cứ trong tất cả các giai đoạn sau (phúc thẩm, giám đốc thẩm, tái thẩm).
- ✓ Nếu chứng cứ được chấp nhận Nguyên đơn/Bị đơn phải nộp thêm một phần án phí → do cung cấp chứng cứ muộn.

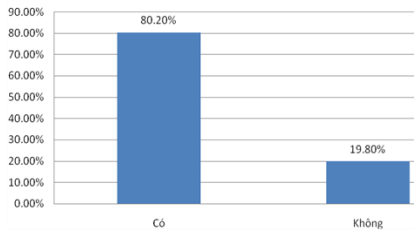
6. Chuyển từ thủ tục rút gọn sang thủ tục thông thường

- Điều 317 khoản 3 Dự thảo BLTTDS:

“Trường hợp tại phiên tòa mà phát sinh tình tiết mới làm cho vụ án không còn đủ điều kiện để áp dụng thủ tục rút gọn thì Thẩm phán xem xét quyết định chuyển sang giải quyết vụ án theo thủ tục thông thường...”

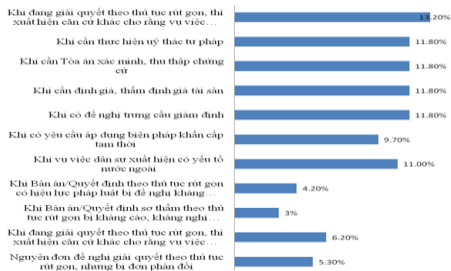
6. Chuyển từ thủ tục rút gọn sang thủ tục thông thường

Hình số 13. Xây dựng thủ tục chuyển đổi từ thủ tục rút gọn sang thủ tục tố tụng thông thường

6. Chuyển từ thủ tục rút gọn sang thủ tục thông thường

Hình số 14. Các trường hợp cụ thể chuyển đổi từ thủ tục rút gọn sang thủ tục tố tụng thông thường

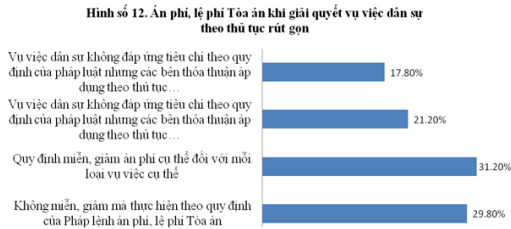
6. Chuyển từ thủ tục rút gọn sang thủ tục thông thường

- **Đề xuất:**
 - ✓ Không chuyển sang thủ tục thông thường với những tranh chấp 2 bên đã đồng ý từ đầu giải quyết bằng TTRG?
 - ✓ Thủ tục chuyển từ TTRG sang thủ tục thông thường?
 - Thẩm phán đề xuất
 - Các bên có ý kiến trong vòng 1 tuần. Nếu 2 bên vẫn muốn giải quyết bằng TTRG → tiếp tục giải quyết bằng TTRG.
 - Nếu có 1 bên phản đối → kiến nghị lên Chánh Án → Quyết định của Chánh án là quyết định cuối cùng.

6. Chuyển từ thủ tục thông thường sang thủ tục rút gọn?

- Tranh chấp đã được hòa giải một phần theo thủ tục thông thường → Các bên có thể yêu cầu chuyển phần đã đạt được thỏa thuận sang giải quyết bằng TTRG??
- 1 bên có thể đề xuất, bên kia phản đối có thể khiếu nại lên Chánh Án trong thời hạn 10 ngày. Quyết định của Chánh án là QĐ cuối cùng.

7. Lệ phí, án phí theo thủ tục rút gọn

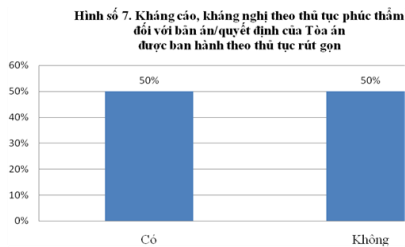

7. Lệ phí, án phí theo thủ tục rút gọn

- **Đề xuất:**

- ✓ Mức án phí, lệ phí và chi phí tố tụng khác trong TTRG chỉ nên bằng 1/2 mức án phí, lệ phí và chi phí tố tụng thông thường, trong đó:
 - ✓ Nếu một bên đề nghị chuyển từ TTRG sang thủ tục thông thường → bên đó phải chịu phần án phí chênh lệch?
 - ✓ Nếu cả hai bên đều đề nghị chuyển → cả hai bên phải nộp 1/2 phần án phí chênh lệch kèm với đề nghị.
 - ✓ Nếu thẩm phán quyết định chuyển từ TTRG sang thủ tục thông thường (các bên đều phản đối) → không phải chịu án phí chênh lệch.

8. Hiệu lực của bản án theo thủ tục rút gọn

8. Hiệu lực của bản án theo thủ tục rút gọn

- Quy định tại **Điều 318** Dự thảo BLTTDS:

“Bản án, quyết định sơ thẩm của TA theo TTRG có thể bị kháng cáo, kháng nghị theo thủ tục phúc thẩm...”

→ Phù hợp với Điều 103 khoản 6 Hiến pháp 2013 về chế độ hai cấp xét xử.
- Thủ tục xét xử phúc thẩm theo thủ tục rút gọn được quy định tại **Chương XIX (Điều 319-321)** Dự thảo BLTTDS.

8. Hiệu lực của bản án theo thủ tục rút gọn

- **Đề xuất:**

- ✓ Quyết định của tòa án sơ thẩm trong TTRG sẽ có hiệu lực ngay đối với các trường hợp:
 1. Đương sự đã thừa nhận nghĩa vụ;
 2. Công nhận thoả thuận của các đương sự;
 3. Thuận tình ly hôn;
- ✓ Bên có kháng cáo phải nộp đầy đủ tài liệu, chứng cứ ngay từ lúc nộp đơn kháng cáo?
- ✓ Nếu trong 7 ngày làm việc không bên nào nộp kháng cáo thì VKS cũng không có quyền kháng nghị nữa → đảm bảo quyền tự quyết của các bên trong DS (theo mô hình của Mỹ và nhiều quốc gia khác).

TRÂN TRỌNG CẢM ƠN!

PHẦN HỎI ĐÁP

CÔNG TY LUẬT TNHH TƯ VẤN ĐỘC LẬP
DZUNGSRT & ASSOCIATES LLC

Văn phòng Hà Nội: Phòng 6, tầng 11, tòa nhà HAREC,
Số 4A Láng Hạ, Ba Đình, Hà Nội
ĐT: (84-4) 3772 6970 / Fax: (84-4) 3772 6971

Văn phòng Sài Gòn: Phòng 1605, Tầng 16, Tòa nhà văn phòng Saigon
Riverside, 2A – 4A Tôn Đức Thắng, Phường Bến Nghé, Quận 1, TP HCM
ĐT: (84-8) 3822 0076/ Fax: (84-4) 3772 6971
Email: anh.dang@dzungsrt.com
Web: www.dzungsrt.com
